

Προχωρούν οι μελέτες της επανέκθεσης του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και του Επιγραφικού Μουσείου

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Το Συμβούλιο Μουσείων του Υπουργείου Πολιτισμού γνωμοδότησε ομόφωνα θετικά επί της οριστικής μουσειολογικής μελέτης, η οποία σχεδιάζει και οργανώνει τις νέες εκθέσεις του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (ΕΑΜ) και του Επιγραφικού Μουσείου (ΕΜ) που αναπτύσσονται, εντός του ίδιου κτηριακού συγκροτήματος. Πρόκειται για δύο εξαιρετικά σημαντικά μουσεία: Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο αποτελεί απaráμιλλη κιβωτό της αρχαίας ελληνικής τέχνης και το Επιγραφικό Μουσείο, αποτελεί το μοναδικό μουσείο στο είδος του παγκοσμίως. Το έργο της επανέκθεσης, της κτηριακής επέκτασης και της αναβάθμισης του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και του Επιγραφικού Μουσείου, βρίσκεται στο στάδιο των μελετών, οι οποίες εξελίσσονται

βάσει της αρχιτεκτονικής πρότασης των γραφείων Chipperfield-Τομπάζη. Το σύνολο των αναγκαίων μελετών εκπονείται με δωρεά του ζεύγους Σπύρου και Ντόροθυ Λάτση, ύψους 40.000.000 ευρώ, στη μνήμη των γονέων τους Ιωάννη και Εριέττας Λάτση.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, δήλωσε: «Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, ένα από τα πιο εμβληματικά μουσεία στον κόσμο, φιλοξενεί την πλουσιότερη συλλογή αρχαίων ελληνικών έργων τέχνης, από την προϊστορική εποχή (περί το 6.000 π.Χ.) έως την ύστερη αρχαιότητα (περί το 400 μ.Χ.), καλύπτοντας γεωγραφικά την ελληνική επικράτεια. Η επανέκθεσή του στοχεύει στην ουσιαστική, πολυεπίπεδη και επικαιροποιημένη παρουσίαση του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, συνδέοντάς τον, μέσω των μουσειολογικών και μουσειογραφικών αρχών, με τη σύγχρονη εποχή. Στόχος μας είναι το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, κιβωτός γνώσης και ιστορικής μαρτυρίας, να αναδεικνύει τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της αρχαίας ελληνικής τέχνης και του ελληνικού πολιτισμού. Στη νέα έκθεση –όπως αποτυπώνεται στην οριστική μουσειολογική μελέτη– αναδεικνύεται ο άνθρωπος, τόσο ως κεντρικό θέμα της τέχνης, όσο και ως ον, θεϊκής και ανθρώπινης υπόσταση. Η κεντρική ιδέα της επανέκθεσης είναι ότι οι αρχαίες ελληνικές αξίες και ιδέες, όπως αποτυπώθηκαν στην τέχνη, επηρεάζουν και εμπνέουν τη σύγχρονη κοινωνία. Η οικουμενικότητα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού αναδεικνύεται μέσα από αξίες όπως η δημοκρατία, ο κριτικός στοχασμός, το μέτρο, η αριστεία, το «εὖ ζῆν», οι οποίες αποτελούν τα θεμέλια του δυτικού πολιτισμού. Το σχέδιο των Chipperfield-Τομπάζη, επιλεγμένο, από ειδική διεθνή επιτροπή, ενισχύει την επιβλητικότητα του μουσείου και τη σχέση του με την πόλη, επεκτείνοντας το κτήριο μέχρι την οδό Πατησίων, συμβάλλοντας στην αναγέννηση του ιστορικού κέντρου της Αθήνας. Στο ίδιο συγκρότημα, λειτουργεί και το Επιγραφικό Μουσείο, μοναδικό διεθνώς στο είδος του, με περισσότερες από 14.000 επιγραφές. Η οριστική μουσειολογική μελέτη για τη νέα έκθεση του Επιγραφικού επικεντρώνεται στην εξοικείωση του κοινού με τις επιγραφές, ως μοναδικά τεκμήρια της ελληνικής ιστορίας και της γλώσσας, αναδεικνύοντας όχι μόνον την ιστορία, αλλά και την καθημερινότητα των αρχαίων Ελλήνων και την ελληνική γλώσσα στην εξέλιξή της. Όλο το έργο της αποκατάστασης και της επέκτασης του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ανοικτού Μουσείου, εξωστρεφούς, που να συνομιλεί με τους Έλληνες και ξένους επισκέπτες του, αλλά και με την πόλη και την κοινωνία».

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (ΕΑΜ) φιλοξενεί τη μεγαλύτερη και πιο σημαντική συλλογή αρχαίας ελληνικής τέχνης παγκοσμίως. Η επανέκθεση του Μουσείου περιλαμβάνει τόσο το υπάρχον κτήριο-μνημείο, όσο και τους νέους χώρους της επέκτασης, αξιοποιώντας μέρος των συλλογών, που εκτίθενται ήδη, νέο υλικό από τις αποθήκες του Μουσείου, αλλά και αρχαιότητες, που παραχωρούνται από Εφορείες Αρχαιοτήτων και άλλα μουσεία του Υπουργείου Πολιτισμού, ώστε να παρουσιαστεί πλήρως η αφήγηση και να αντιπροσωπευτεί το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Το νέο κτήριο αναπτύσσεται στον κήπο μπροστά από το ιστορικό κτήριο και η κύρια είσοδος μεταφέρεται στο επίπεδο της οδού Πατησίων, ενισχύοντας τη σχέση του Μουσείου με την πόλη. Σε δύο υπόσκαφα επίπεδα φιλοξενούνται διάφορες λειτουργικές ενότητες: Στον πρώτο όροφο βρίσκονται οι χώροι εξυπηρέτησης κοινού, όπως χώρος συγκέντρωσης επισκεπτών, εκδοτήρια εισιτηρίων, γκαρνταρόμπα, πληροφορίες, χώροι υγιεινής, εστιατόριο και καφέ με ανεξάρτητη είσοδο, βιβλιοπωλείο και πωλητήριο, αμφιθέατρο, χώροι εκπαιδευτικών προγραμμάτων και περιοδικών εκθέσεων. Μέρος του πρώτου επιπέδου και το σύνολο του δευτέρου επιπέδου καταλαμβάνονται από τους χώρους των μόνιμων εκθέσεων, δημιουργώντας συνεχή ροή για τον επισκέπτη, που καταλήγει στο νεοκλασικό κτήριο για τη συνέχεια της εκθεσιακής αφήγησης. Στην οροφή του νέου κτηρίου δημιουργείται ένας προσβάσιμος σε όλους χώρος πρασίνου.

Η νέα μουσειολογική προσέγγιση απομακρύνεται από την παρουσίαση «κατά Συλλογές» και αφηγείται την εξέλιξη του ελληνικού πολιτισμού, μέσα από θεματικές ενότητες και διαφορετικά επίπεδα ανάγνωσης (βασική διαδρομή, δορυφορικοί άξονες, εστιασμένες ιστορίες). Στόχος είναι ένα συμμετοχικό, προσβάσιμο και ελκυστικό μουσείο που ενώνει έρευνα, μάθηση και ψυχαγωγία με τη βοήθεια ποικίλων εργαλείων αφήγησης. Η αφήγηση γίνεται ενιαία και συνεκτική από τη Νεολιθική έως την Ύστερη Αρχαιότητα, δημιουργούνται νέες διαδρομές για διαφορετικές ομάδες κοινού (π.χ. οικογένειες), οι χώροι επεκτείνονται και παρουσιάζονται νέες ή αποθηκευμένες συλλογές (π.χ. Μινωική, Αντικύθηρα). Αξιοποιούνται υφιστάμενα και ανέκθετα ευρήματα, δάνεια από άλλους φορείς, αλλά και σύγχρονα έργα τέχνης.

Η έκθεση οργανώνεται σε δύο βασικές θεματικές: Η πρώτη «Ιστορία και συλλογές του Μουσείου» παρουσιάζει την ιστορία του ΕΑΜ, την αρχιτεκτονική και ιδρυματική του πορεία, καθώς και τον εμπλουτισμό των συλλογών μέσω δωρεών και ειδικών συλλογών (Σταθάτου, Καραπάνου, Βλαστού-Σερπιέρη, Κυπριακή,

Αιγυπτιακή κ.ά.). Αναπτύσσεται σε «νησίδες» ιστορικότητας στους εκθεσιακούς χώρους. Η δεύτερη «Αρχαίος Ελληνικός Πολιτισμός: Ιστορία, τέχνη και κοινωνία» ακολουθεί χρονολογική πορεία μέσα από 13 ενότητες, παρουσιάζοντας την εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής τέχνης ως μέρος του πολιτισμού και της κοινωνίας.

Η αφήγηση της έκθεσης λειτουργεί σε τρία επίπεδα: Κεντρικός άξονας: βασική χρονολογική διαδρομή με εμβληματικά έργα. Δορυφορικοί άξονες: θεματικές ενότητες που εμβαθύνουν σε συγκεκριμένα θέματα. Εστιασμένες ιστορίες: μικρότερες αφηγήσεις που εμπλουτίζουν την εμπειρία. Τέλος, στο ισόγειο του νέου κτηρίου προστίθενται πρόλογος και επίλογος, ώστε να προσφέρουν μια ολοκληρωμένη μουσειακή εμπειρία και να πλαισιώνουν το συνολικό σκεπτικό της έκθεσης.

Προβλέπονται πέντε διαφορετικές διαδρομές: Μια σύντομη βασική διαδρομή (245 αντικείμενα) για επισκέπτες με περιορισμένο χρόνο/ενδιαφέρον, μια εκτενέστερη διαδρομή για όσους αφιερώνουν περισσότερο χρόνο και έχουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την αρχαιολογική κληρονομιά, μια εξειδικευμένη και εμβαθυντική διαδρομή για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα, μια στοχευμένη θεματική διαδρομή για ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος (π.χ. σχολεία, φοιτητές), μια οικογενειακή διαδρομή, σχεδιασμένη για παιδιά 5-12 ετών και τους συνοδούς τους, ώστε να βιώσουν δημιουργικά την εμπειρία, με επιλεγμένα εκθέματα που ενισχύουν τον διάλογο και την αλληλεπίδραση.

Η επανέκθεση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου αξιοποιεί ένα ευρύ φάσμα ερμηνευτικών μέσων, συνδυάζοντας συμβατικές και ψηφιακές πρακτικές για να καλύψει διαφορετικά προφίλ επισκεπτών. Προβλέπονται κείμενα σε επτά επίπεδα πληροφορίας, χάρτες, χρονολόγια, εποπτικό υλικό, καθώς και ψηφιακές εφαρμογές (προβολές, διαδραστικοί σταθμοί, παιχνίδια, επαυξημένη πραγματικότητα, ψηφιακοί οδηγοί). Επίσης θα δημιουργηθούν σκηνογραφημένα περιβάλλοντα και θα ενταχθούν απτικά εκθέματα, με μέριμνα για την προσβασιμότητα (π.χ. Braille).

Επιγραφικό Μουσείο

Το Επιγραφικό Μουσείο φιλοξενεί τη μεγαλύτερη συλλογή αρχαίων ελληνικών επιγραφών παγκοσμίως, με συνολικά 14.078 επιγραφές σε λίθο, πηλό και χαλκό, που χρονολογούνται από τον 8ο αιώνα π.Χ. έως τη σύγχρονη εποχή. Η ανανεωμένη έκθεση του Μουσείου εστιάζει στην ανάδειξη των επιγραφών, δίνοντας έμφαση στην πρόσβαση και την κατανόησή τους από διαφορετικά είδη κοινού. Η παρουσίαση γίνεται βιωματική και διαδραστική, διευκολύνοντας την εμπέδωση του περιεχομένου. Κεντρική ιδέα της επανέκθεσης του Επιγραφικού Μουσείου είναι

η «Η Ιστορία και η ελληνική γλώσσα μέσα από τους λίθους», αναδεικνύοντας τη σημασία των ενεπίγραφων μνημείων για την κατανόηση της ζωής των αρχαίων Ελλήνων και της εξέλιξης της γλώσσας. Στόχος του Μουσείου είναι να δομήσει και να παρουσιάσει το νέο του εκθεσιακό αφήγημα με τρόπο σύγχρονο, βιωματικό και συμμετοχικό, προκειμένου να καταστήσει τις δύσκολες στην κατανόηση επιγραφές προσιτές και να προσεγγίσει περισσότερες και νέες ομάδες κοινού.

Το εκθεσιακό αφήγημα διαρθρώνεται σε τέσσερις άξονες: 1. Το Επιγραφικό Μουσείο, μια Λίθινη Βιβλιοθήκη - η ιστορία και ταυτότητα του Μουσείου 2. Διαβάζοντας τον Αρχαίο Κόσμο - η συμβολή των επιγραφών στην ιστορία, τη γλώσσα και τις ανθρωπιστικές επιστήμες 3. Επιγραφές και Ιστορία - ο κύριος κορμός με εκθέματα που παρουσιάζονται χρονολογικά και θεματικά 4. Διαχρονική Θεματική Ενότητα - εστίαση στην πολιτειακή μεταρρύθμιση του Κλεισθένη και την αθηναϊκή δημοκρατία. Οι θεματικές του Μουσείου αναπτύσσονται σε 19 ενότητες, 58 υποενότητες και 33 επιμέρους θέματα ή μικροϊστορίες, ενώ παρουσιάζονται και 762 επιγραφές και λοιπό εκθεσιακό υλικό. Αξιοποιούνται σύγχρονα ερμηνευτικά μέσα, όπως έξυπνες εφαρμογές, τρισδιάστατα αντίγραφα και έκτυπα επιγραφών, απτικά εκθέματα και άλλα βοηθήματα για τα άτομα με προβλήματα όρασης, ποικίλες ψηφιακές εφαρμογές από προβολές, διαδραστικά παιχνίδια και εφαρμογές επαυξημένης πραγματικότητας κ.α. διασφαλίζοντας την πρόσβαση και την κατανόηση για όλους τους επισκέπτες.

Μετά τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση του Μουσείου, οι εκθεσιακοί χώροι διπλασιάζονται φτάνοντας τα 1.500-1.600 τ.μ. εσωτερικά, ενώ η υπαίθρια έκθεση καταλαμβάνει επιπλέον 900 τ.μ. Από τις 14.078 επιγραφές της συλλογής, θα εκτεθούν 647 μνημεία (474 στο εσωτερικό, έως 200 στον αύλειο χώρο), ανάμεσά τους 23 «ορόσημα» εκθέματα και ειδικά απτικά μνημεία. Η πλειονότητα προέρχεται από την αρχαία Αθήνα, ενώ αντιπροσωπεύονται και άλλες περιοχές της Ελλάδας και της Μικράς Ασίας, καθώς και επιγραφές σε λατινική και άλλες γλώσσες (φοινικική, εβραϊκή, οθωμανική). Στόχος του Μουσείου είναι να βοηθήσει τον επισκέπτη να κατανοήσει τη σημασία της γραφής στην ανθρώπινη ιστορία, να γνωρίσει την αρχαία ελληνική γλώσσα μέσα από επίσημα και καθημερινά κείμενα και να ενημερωθεί για την πολιτική οργάνωση της Αρχαίας Αθήνας και άλλων πόλεων-κρατών.

Άποψη της εισόδου του Επιγραφικού Μουσείου. Υφιστάμενη κατάσταση

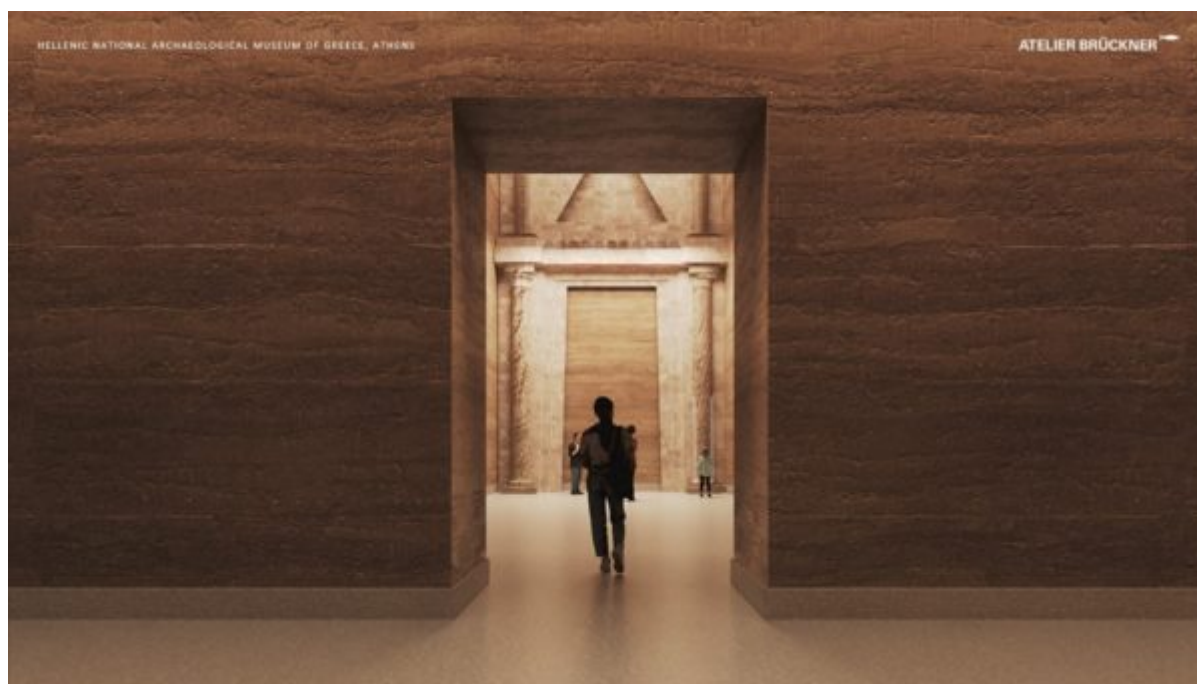
Φωτορεαλιστική απεικόνιση εξωτερικού χώρου του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου

Άποψη των εκθεμάτων. Υποενότητα 2.11 Η ελληνιστική οικουμένη

Φωτορεαλιστική απεικόνιση. Θεματική περιοχή Β-Αρχαίος Ελληνικός Πολιτισμός

Φωτορεαλιστική απεικόνιση. Θεματική περιοχή Β-Αρχαίος Ελληνικός Πολιτισμός

Φωτορεαλιστική απεικόνιση από το εσωτερικό του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου

Φωτορεαλιστική απεικόνιση από τη μουσειακή έκθεση στο εσωτερικό του ΕΑΜ

Στην οροφή του νέου κτιρίου αναπτύσσεται ένα πάρκο με πλούσια βλάστηση προσβάσιμο σε όλους

Ενδεικτικά ορόσημα του 5^{ου} αι. π.Χ. είναι το “ψήφισμα του Θεμιστοκλή” και οι μνημειώδεις στήλες της εξηκοστής του φόρου της Α΄ Αθηναϊκής Συμμαχίας.

Ενότητα Γ νέας έκθεσης ΕΠ. Επιγραφές και ιστορία

Άποψη των εκθεσιακών χώρων του νέου Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Φωτορεαλιστική απεικόνιση

Ακτινογραφία των υπόσκαφων εκθεσιακών χώρων κάτω από την επιφάνεια του κήπου του ΕΑΜ